ДЕТСКА ГРАДИНА „СЛЪНЦЕ”
5300 Габрово ул. „Л. Каравелов” 32, тел: 066/806 610
info-701153@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:
ЕЛЕНА МИХАЙЛОВА
ВрИД ДИРЕКТОР НА ДГ «СЛЪНЦЕ»

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

НА ДГ „СЛЪНЦЕ“ гр. ГАБРОВО
ЗА УЧЕБНА 2026 – 2027 год.

Програмната система е приета на заседание на Педагогически съвет с Протокол №1 / 11.09.2026 г. и е утвърдена със Заповед № 99. -РД - 04 / 14.09.2026 г.

Програмната система на ДГ „Слънце“ е разработена на основание чл.70, ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование и във връзка с чл. 29, ал. 1 от Наредба № 5 за предучилищно образование и е част от Стратегията за развитие на институцията.

Програмната система е цялостна концепция за развитието на детето с подходи, методи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел на предучилищното образование: полагане на основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето, като се отчита значението на играта за детето.

Програмната система е съобразена със следните изисквания:

1. Да създава условия за придобиване на компетентностите по всяко образователно направление;
2. Да отчита спецификите на детската градина и на групите;
3. Да съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата.

ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основни и в допълнителни форми/други дейности по обучение, социализация, възпитание и отглеждане на децата.

Основна форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра. Педагогическите ситуации се организират само в учебно време (от 15 септември до 31 май на следващата календарна година) и чрез тях се осигурява постигането на компетентностите, определени в Държавния образователен стандарт за предучилищно образование. Компетентностите, определени в Държавния образователен стандарт за предучилищно образование са дефинирани като очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления.

Образователните направления, по които се провеждат основните форми на педагогическо взаимодействие в ДГ „Слънце“ са:

- Български език и литература - Съдържанието на образователното направление е структурирано в шест образователни ядра: Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение и Пресъздаване на литературно произведение;
- Математика - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в пет образователни ядра: Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения, Геометрични фигури и форми;
- Околен свят - Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: Самоутвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Светът на природата и неговото опазване и Културни и национални ценности;
- Изобразително изкуство - Чрез организираната и системна работа по образователното направление децата развиват своите познавателни и изобразителни умения в три основни ядра: Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники и Изобразително творчество;

- Музика - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра и Елементи на музикалната изразност;
- Конструиране и технологии - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: Конструиране и моделиране, Обработване на материали, Съединяване и свързване, Грижи и инициативност, Техника;
- Физическа култура - Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: Естествено приложна двигателна дейност, Спортно-подготвителна двигателна дейност, Физическа дееспособност, Игрова двигателна дейност.

Продължителността на една педагогическа ситуация е по преценка на учителя - от 15 до 20 минути - за първа и втора възрастова група, от 20 до 30 минути – за трета и четвърта възрастова група.

За постигане на очакваните резултати по ДОС Наредба № 5 / 03.06.2016г. седмичния брой на педагогическите ситуации за различните възрастови групи е:

За Първа група - 13
За Втора група - 15
За Трета група - 17
За Четвърта група - 17

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение. Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие са дейности, организирани съобразно интересите и потребностите на децата и включват:

1. Допълнителни форми - организирани от учителя на групата в учебно и неучебно време, извън времето за провеждане на педагогическите ситуации, чрез които детето обогатява, уточнява и упражнява знания и умения:

- работа в ателиета;
- дейности по плановете на образователните проекти на групите – това са дейности с различен срок на действие, свързани с проектно - и проблемно - базираното обучение и обучение по метода дизайн мислене;
- наблюдения в реални условия;
- спортни празници, спортно-подготвителни игри и упражнения, състезателни игри
- подвижни, дидактични, театрализирани и сюжетни игри и игри инсценировки
- дейности по избор
- художествено-творчески дейности – украса, колажи, макети, пана, и др.
- излети, разходки, екскурзии
- посещение на музеи, галерии, ателиета, библиотеки, работни места, експозиции и др.
- посещение на театрални постановки, концерти и др.
- детско презентиране, конферирane
- празници и развлечения
- практиктически дейности- грижи за растения, опити, експерименти, демонстрации, изработване на хранилки, вертележки, знаменца и др.

- педагогическа анимация – това е иновативна форма за осъществяване на образователна и възпитателна задача, чрез постигане на емоционално „зареждане“ и развлечение. Анимацията е процес на създаване и реализиране на събитие или поредица от взаимосвързани събития, чиято цел е стимулиране на активността – поведенческа, емоционална, познавателна, на децата чрез включването им в значими за личностното им развитие дейности.

Чрез допълнителните форми се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности от определените в ДОС за предучилищно образование, които допринасят за личностното развитие и разнообразяване живота на децата.

Допълнителните форми за педагогическо взаимодействие се организират от учителя извън времето за провеждане на педагогическите ситуации както следва:

- за периода на учебното време като незадължителни нерегламентирани педагогически ситуации, празници и развлечения;
- за периода на неучебното време (1 юни до 14 септември);

Допълнителните форми се организират по преценка на учителя и в съответствие с цялостната организация на деня, психо-физическите възможности на децата и установената потребност. Те се реализират:

- като продължение и допълване на темата в детската градина
- като обогатяване и обобщаване на информацията извън детската градина.

2. Допълнителни форми – извън Държавните образователни стандарти – по желание и със заплащане от родителите.

МЕТОДИ – начини за взаимодействие между учителя и детето, чрез които се овладяват педагогически адаптиран социален опит по отношение на опознаването на обекти и явления, значението и използването им в практиката и възможностите за оперирање, изпробване и преобразуване в процеса на специфичните детски дейности.

Според източника на информация, методите които се използват са:

- ✓ устно изложение – разказ, описание, обяснение, беседа, разговор, метод на сюжетното планиране;
- ✓ текстови методи – познавателни книжки, албуми, илюстративен материал, художествена и научно –популярна литература;
- ✓ нагледни методи – наблюдаване, разглеждане, демонстрация, игри, визуализиране;
- ✓ практически методи – обследване, елементарни опити, експериментиране, упражнение, конструиране, схематично, графично, действено и предметно – техническо моделиране на обекти и предмети
- ✓ диагностични методи на проверка и анализ.

Според начина на организация на дейността на децата, методите които се използват са интерактивните методи:

- ➢ игрова дейност;
- ➢ дискусия;
- ➢ ситуационен метод;
- ➢ мозъчна атака;

- индивидуална работа и работа в малка група;

Според характера на дейностите, методите които се използват са :

- предметно-оперативни – разглеждане, сензорно обследване, предметно моделиране, показ на графично представен модел-схема, предметни игри, предметно моделиране и др.;
- игрово-преобразуващи – изпълнение на текст, влизане в роля, артикулационна гимнастика, звукоподражание, театър на маса, куклени етюди, драматизация, дидактични игри, игри асоциации, театрализирани игри, подвижни игри, спортно-подготвителни игри, музикално-подвижни игри, народни игри, фолклорно-обредни игри и др.;
- практико-изпробващи – елементарни опити, експерименти, предметно-схематично моделиране, показ на действие, рисуване и оцветяване и др.;
- информационно-познавателни – онагледяване, преднамерено наблюдение, наблюдение и сравняване, четене на литературен текст, показ на образеца, разказ, беседа, демонстрация –упражнение, преразказване и др.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Учебната година в предучилищното образование започва на 15 септември и завършва на 31 май на следващата календарна година. Учебното време се организира в учебни седмици и в учебни дни. Учебната седмица е с продължителност пет учебни дни и съвпада с работната седмица. Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето.

Организацията в ДГ „Слънце“ е целодневна. Тя осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 12 последователни астрономически часа на ден през учебната година.

Началният час на сутрешния прием и крайният час на изпращането на децата за деня се определят с Правилника за дейността на детската градина.

В целодневната организация в учебното време се редуват основна и допълнителни, а в неучебното време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и:

- Условия и време за игра и почивка включително и следобеден сън;
- Условия и време за хранене – сутрешна закуска, обяд и две задължителни подкрепителни закуски – между сутрешната закуска и обяда и между обяда и вечерята;
- Дейности по избор на детето;

Учителите в групата определят редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организират деня на детето в предучилищното образование. Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в годишно тематично разпределение и седмично разпределение.

За обезпечаване целите и задачите на Иновативната програмната система и очакваните резултати по ДОС Наредба № 5 / 03.06.2016г. е приет следният

Седмичен брой на педагогическите ситуации при целодневна организация в ДГ „Слънце“ гр. Габрово

Възраст **Направления**	**3–4 - годишни** **I група**	**4–5 - годишни** **II група**	**5-6- годишни** **III група**	**6–7 -годишни** **IV група**
форма	**ПС**	**ПС**	**ПС**	**ПС**
Български език и литература	2	3	3	3
Околен свят	2	2	3	3
Математика	1	1	2	2
Конструиране и технологии	1	2	2	2
Изобразително изкуство	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
Общ брой ситуации	**13**	**15**	**17**	**17**

Възпитанието и обучението по БДП е целенасочен, системен и непрекъснат процес за формиране на граждански компетентности и качества на детето и е неделима част от цялостното образование и възпитание на личността.

Постигането на компетентностите за ориентиране в пътната среда и за спазване на правила за безопасност и култура на поведение на пътя в ДГ „Слънце“ се осъществява по Програмата по безопасност на движение по пътищата, одобрена от МОН. Провежда се във всички групи в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Обучението по БДП може да се осъществява интегрирано по различните образователни направления или в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие. Педагогическата ситуация е основна форма на взаимодействие, при превес на играта като основна дейност в тази възраст.

Съгласно одобрено от министъра на образованието и науката учебно съдържание по тематична област „Безопасност на движението по пътищата“ в детската градина се

провеждат педагогически ситуации за възпитание и обучение по БДП с минимален годишен брой съответно за:

-първа възрастова група – 5;
-втора възрастова група – 5;
-трета възрастова група – 6;
-четвърта възрастова група – 7.

Продължителността на педагогическите ситуации по БДП е: 10-15 минути за първа и втора възрастови групи; 20-30 минути – за трета и четвърта подготвителни групи. Провеждат се интегрирано в образователните направления Околен свят, Конструиране и технологии, Изобразително изкуство.

Програмното съдържание е разпределено в области на компетентност, тематични направления и конкретни теми и осигурява спираловидно и системно надграждане на знанията и уменията през цялата учебна година. Новите понятия към всяка област на компетентност се въвеждат постепенно и с нарастване на възрастта се разширяват.

Планът за обучение по БДП и График за провеждане на ситуациите по БДП са част от Комплексния годишен план на ДГ „Слънце“.

Тематичните разпределения по образователни направления за различните възрастови групи са приложения на Програмната система. Тематичните разпределения представляват планпрограма за работа на учителя за практическо постигане на заложените в програмната система цели на обучението за постигане на очакваните резултати в съответствие с ДОС. Тематичното разпределение отчита интересите на децата и спецификата на образователната среда и осигурява ритмичното и балансирано разпределение на съдържанието по образователните направления. То включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата.

Проследяване на резултатите от предучилищното образование.

Проследяването на постиженията на децата в предучилищното образование е нормативно регламентирана дейност на педагозите в детската градина.

- Провеждане на скринингово обследване на новопостъпилите деца на възраст между 3г. и 3 и 6 м., с цел установяване на евентуални обучителни затруднения и планиране на дейности за тяхното преодоляване. Колкото по – рано в детското развитие се установи известен проблем, някакъв риск от проблеми, толкова по – ефективни и резултатни ще са усилията на специалистите.
- Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления.
- Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в електронния дневник.
- След изпълнение на дейностите по ал. 1 учителите информират родителите за индивидуалните постижения на детето.

- В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио.
- Съдържанието на портфолиото се определя с Правилника за дейността на детската градина. В края на предучилищното образование с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава.
- В 14-дневен срок преди края на учебното време учителят на съответната подготвителна група установява готовността на детето за училище, като отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.
- Детската градина издава удостоверение за задължително предучилищно образование за децата от подготвителните възрастови групи в края на предучилищното образование.
- Удостоверението за задължително предучилищно образование описва готовността на детето за постъпване в първи клас и е в съответствие с очакваните резултати.
- В удостоверението може да се правят препоръки за насърчаване и мотивиране за участие на детето в допълнителни дейности и/или за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие.
- Когато здравословното състояние на детето не позволява постъпване в първи клас и в удостоверението са направени препоръки за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие, началото на училищното образование за това дете може да се отложи с една учебна година при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

Основните цели за проследяване постиженията на децата могат да бъдат систематизирани по следния начин:

1. Установяване на равнището на знанията и уменията на децата, съобразно ДОС за всяка възрастова група.
2. Предоставяне на надеждна информация за равнището на постиженията на децата спрямо съществуващите норми със съответните критерии и показатели.
3. Осигуряване на информация за равнището на всяко дете от групата спрямо нивото на групата.
4. Осигуряване на реална база за определяне на насоките на индивидуалната и груповата работа на учителя.
5. Конкретизиране на мерките, действията и дейностите по време на педагогическото взаимодействие.
6. Очертаване на насоките на работа, на евентуалните перспективи и очакваните резултати.
7. Проверяване на ефективността на педагогическото взаимодействие.
8. Оценяване на равнището на готовността на детето за училищно обучение.

Методите, които проследяват постиженията на децата са: наблюдение, интервю, беседа, разговор, тестове (словесни, рисувателни, невербални, адаптивни), социометрични и творчески изяви, игри и упражнения.

Диагностиката служи не само за оценка на достигнатото равнище на развитие, но е и постоянен негов контрол и коректив. Това дава възможност да се открият потенциалните

резерви за развитие и своевременно да се установят задръжки, изоставане и отклонение, което в по-голяма степен може да гарантира преодоляването им чрез разнообразни последващи стимули и корекции.

Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Предучилищното образование като процес на възпитание, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите и други институции.

Днес ролята на детската градина е не само да възпитава и обучава децата, а да даде модел на възпитание, който да се усвоява в семейството и в обществото – интерактивна среда, интерактивни методи, богата дидактична и игрова база, постоянна квалификация на учителите, ежедневно взаимодействие с родителите. Постигането на тези условия несъмнено изисква силно финансиране, което включва не само държавата, но и дарители за благотворителна дейност, собствени приходи на детската градина, лично участие с труд и усилия за обществено полезна дейност, както на родителите, така и на служителите в детската градина. Детската градина е инициативния фактор във взаимодействието с родителите.

Целенасочената съвместна дейност между детската градина и семейството осигурява единен подход в разкриването на обкръжаващия детето свят и постоянна взаимна информация за цялостното развитие на детето, за неговите интереси, потребности и поведение. Това предполага съвместни координирани действия, за да остане детската градина естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето. Необходимо е утвърждаване тенденция за тясно сътрудничество между семейството и детската градина. Отношенията между родители и учители да се изграждат на основата на разбирателство, единомислие и непрекъснато общуване и взаимодействие в името на детето. Сътрудничеството на детската градина със семейството и социалните партньори като единен работещ екип е в основата на иновационните търсения на ДГ за споделяне отговорността при обучението и възпитанието на децата в предучилищна възраст.

Основна цел на механизма

Да регламентира конкретните задължения за координирани действия между всички ангажирани субекти в процеса на предучилищно образование за осигуряване на качествено предучилищно образование за всяко дете, както и за формиране на положително отношение към детската градина, мотивация за учене и благополучие за децата.

Конкретни цели:

1. Обединяване на ресурсите и усилията между страните за осигуряване ефективно взаимодействие при работа с децата в детската градина.
2. Постигане на консенсус по всички цели и аспекти на дейностите в детската градина.
3. Изясняване и разпределяне на основните права и задължения, процедури и подходи на участниците в предучилищното образование в детската градина.
4. Повишаване на доверието в образователната система.
5. Активно участие на родителите за успешна адаптация и социализация на детето, както и в образованието на техните деца за подкрепа на личностното развитие на децата.

6. Създаване на условия за ранно детско развитие и подготовката на децата за училище.
7. Разбиране, подкрепа и споделена отговорност между детската градина и семейството, формиране на положително отношение към училището и мотивация за учене.
8. Съвместна работа за разбиране на ученето като ценност.

Стъпки за възвеждане на механизма за взаимодействие

- Отговорностите, описани в механизма се включват в длъжностните характеристики на педагогическите специалисти.
- Механизмът за взаимодействие се оповестява, чрез информационните табла на родителите.
- Механизмът е част от стратегията, програмната система.

Детската градина осъществява своята мисия организирано и целенасочено и посредством педагогическото взаимодействие между учителя, родителя, детето и детската общност. Сътрудничеството със семейството и обществените организации при работата на екипите е ключов момент за единна стратегия при цялостното развитие на детето.

Общуването между учителя и детето е творчески процес на взаимна промяна и познание - учителя като разкриваща се личност и детето като развиваща се личност. Детето изразява своята индивидуалност и на тази основа се социализира. От друга страна, то възпроизвежда и твори по свой начин нов опит - развива и изявява своята индивидуалност. С помощта на учителя като пример за подражание и инициатор на детската активност, който търси връзка между интелектуалните и творческите възможности, се постигат положителни резултати в процесите на възприемане, изразяване и изобразяване, които са особено важни за цялостното психично развитие на детето. Когато децата притежават богати знания, умения и навици, както и способност активно да ги прилагат, те с желание се стремят към творческа изява.

Основните форми на взаимодействие учител –дете осигуряват условия за :

- Създаване на интерактивна образователна среда / фронтална, индивидуална и екипна работа/;
- Създаване на образователна среда за индивидуален процес на обучение;
- Създаване на образователна среда, която активизира познавателната, емоционалната и социалната активност на детето;
- Създаване на индивидуална програма на детето;
- Създаване на образователна среда, стимулираща рефлексивното развитие / осъзнаване на знания и умения, изграждане на умения у децата за оценка и самооценка, изграждане на умения у децата за контрол и саморегулация на поведението.
- Създаване на образователна среда за действената активност на детето;

Взаимодействие с родителите

Целта на детската градина е да създаде естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето и превръщането и в тенденция за тясно сътрудничество между семейството и детската градина.

Изготвена е програма за превенция за ранно напускане на ДГ, чийто основни акценти са :

- ✓ предоставяне на дейности за приобщаващо образование, чрез включване на децата в допълнителни дейности, съобразени с потребностите и интересите на децата;
- ✓ индивидуални план –програми;
- ✓ осъществяване на взаимодействие за социално подпомагане за предоставяне на социални услуги по реда на ЗЗД;
- ✓ прилагане на механизъм на въздействие върху вътрешната мотивация на детето, отчитайки причините и обстоятелствата за проблемните деца.

Традиция в детското заведение е отговорно партньорство между ДГ и родителската общност. Стремежът за изграждане на партньорски отношенията между родители и учители е на основата на разбирателство, единомислие и непрекъснато общуване и взаимодействие. С възможностите за участие на родителите в управлението на детското заведение се създават условия за сплотени, действени и демократично функциониращи общности в детската градина. Основните акценти гарантират:

1. Повишаване статуса на всеки педагогически специалист–позитивен, авторитетен, информиран;
2. Осигуряване на специализирана помощ на родители, чиито деца се нуждаят от такава;
3. Общност между учител-дете-родител, която да открива и обсъжда скритите проблеми и търси оптимални варианти за отстраняването им;
4. Превръщане на детската градина в желано място за отворено публично участие на всички институции, поставили детето в реален център на образователния процес.

Форми на педагогическо взаимодействие с родителите:

Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват чрез различни индивидуални и групови форми на работа. Съществуват разнообразни средства, подходи, стратегии, които отговарят на потребностите на различните семейства. Формите на педагогическо взаимодействие с родителите на децата са многообразни-ежедневни и периодични:

- *Времето*, когато родителите водят или вземат детето от градината.
- индивидуален разговор /среща/ между учителя и родителя;
- информация на родителите за възпитателно-образователната работа с децата;
- *Съобщения*– размяната на съобщения е резултатно средство за осигуряване на непрекъснато общуване.
- *Поддържане на родителски кътове с информация за работата в групата и индивидуалните постижения на всяко дете.*
- *Бюлетините* също са добър начин и средство за връзка със семейството.
- *Консултации* – индивидуални и групови - в удобно за родителите време.
- *Родителските срещи* са утвърдена форма за общуването.

- *Открити моменти от живота на детето в детската градина* – учебни ситуации, празници и развлечения, „отворени врати" за родителите във всеки удобен за тях момент от режима.
- *Присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование*;
- *Повишаване на родителската активност чрез участие в дейностите, осъществявани в детската градина;*
- *„Училище за родители"* – педагогическите специалисти публикуват статии за възпитанието на децата на страницата на затворените групи във фейсбук;
- *Постоянни изложби* на детско творчество в групите, на входовете, във фоайетата;
- *Съвместна работа с родителските активи;*
- *Мониторинг:* анкети за проучване на родителското мнение по различни въпроси два-три пъти годишно;
- *Отчет* – трябва да е написан в позитивен тон, като се акцентира на силните страни, а проблемите да се посочват пряко и обективно.

Индивидуализирането и оптимизирането на педагогическото взаимодействие е невъзможно без информация за:

- структурата и съдържанието на семейните отношения и статуса на детето в семейството;
- семейната атмосфера и емоционалното благополучие на детето у дома;
- особеностите на семейната култура, етническата принадлежност и професионалната реализация на родителите;
- доминиращия тип на възпитание в семейството;
- нивото на знания и умения, проявени интереси и способности на детето до постъпването му в детската градина;
- здравословното състояние на детето;
- предпочитаните и непредпочитани храни...

Най-добрият начин за оказване подкрепа на детето и родителите му е разбирането за неповторимата ситуация в семейството и непрекъснатото сътрудничество с него. Понятието семейство трябва да се разглежда по-широко от традиционното майка – баща – дете.

Непрекъснатото сътрудничество и взаимният обмен на информация с родителите предполагат високо ниво на комуникативни умения у учителя, гъвкаво използване на разнообразни способи за общуване, отчитане на чувствата, преживяванията и очакванията, изразени (или замаскирани) в поведението на родителите.

За постигането на тази цел е важно:

- да се проучат различни модели на семейни отношения и тяхното влияние върху поведението на децата (чрез наблюдения на игри, анализ на детски рисунки и разкази, беседи и анкети с деца, родители, учители);
- да се изпробва и оцени ефективността на различни модели за общуване с деца и родители, с оглед на доминиращия емоционален тон (доброжелателност и уважение,

разбиране и съпричастност, лична ангажираност в обръщенията, изискванията, оценките); – да се обмислят и приложат конкретни подходи за неформални контакти с определена цел (събиране на първоначална информация за ново дете, обсъждане на възникнал инцидент, стимулиране интереса на родителите към различни детски дейности и т.н.).

Участието на родителите в образованието на децата може да бъде от съществено значение в няколко различни насоки, които се преплитат и допълват:

- Програми, занимания, игри, в които родителите участват заедно с децата си;
- Насърчаване на родителите да се включват в домашните занимания и проектите на децата си;
- Участие на родителите в ДГ като помощник-учители или организатори на различни дейности, клубове по интереси, образователни екскурзии;
- Консултиране с мнението на родителите, активно участие на родителите във вземането на решения, засягащи образователния процес;
- Особено полезни се оказват проектите, в които родителите и децата заедно работят за облагородяване на околната среда, двора, подготовката на празници в ДГ, или пък вземат участие в доброволни инициативи в помощ на уязвими групи.

Външни връзки

- Срещи с лекари, психолози и специалисти в различни области за отговори на въпроси, поставени от родители;
- Връзки с фондации, агенции и други институции с цел търсене на възможности за изяви на деца със заложби в различните видове изкуства.
- Създаване и поддържане на трайни връзки с институции и организации, подпомагащи дейността на детската градина.

Всички тези възможности за включване на родителите в образованието на техните деца създават една нова среда, в която семейството и децата са във фокуса на вниманието и всички услуги, предлагани от образователните институции, са насочени в тяхна полза.

Най-добрият начин за оказване подкрепа на детето и родителите му е разбирането за неповторимата ситуация в семейството и непрекъснатото сътрудничество с него. При наличие на ефективно взаимодействие възрастните – родители и педагози – взаимно и ползотворно се влияят и допълват в изпълнение на своите социални роли и функции, което носи много положителни моменти.

Непрекъснатото сътрудничество и взаимният обмен на информация с родителите са възможни, ако педагогът умее:

–ефективно да говори; – ефективно да слуша; – да бъде позитивен.

А това означава високо ниво на комуникативни умения, гъвкаво използване на разнообразни способи за общуване, отчитане на чувствата, преживяванията и очакванията, изразени (или замаскирани) в поведението на родителите.

ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

Обществения съвет към детската градина се създава по силата на чл. 264 на ЗПУО с цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности. Обществеият съвет е орган за подпомагане на развитието на детската градина и за граждански контрол на управлението им. Състои се от нечетен брой членове и включва един представител на финансиращия орган и най-малко трима представители на родителите на деца от съответната институция. Представителите на родителите се излъчват от събрание на родителите, свикано от директора на детската градина. На събранието се определя броят на представителите на родителите и се избират и резервни членове на обществения съвет. Председателят на обществения съвет се избира от членовете му. Членовете на обществения съвет се определят за срок не по-дълъг от три години.

Обществеият съвет в детската градина:

1. одобрява стратегията за развитие на детската градина и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението й;
2. участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите по чл. 263, ал. 1, т. 8 и 9 от ЗПУО;
3. предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията, външното оценяване - за училищата, и инспектирането на детската градина;
4. дава становище за разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи;
5. съгласува предложението на директора за разпределение на средствата от установеното към края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията по бюджета на детската градина;
6. участва с представители в комисиите за атестиране на директорите при условията и по реда на държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
7. съгласува избора от учителите в училището по чл. 164, ал. 2 на учебниците и учебните комплекти;
8. сигнализира компетентните органи, когато при осъществяване на дейността си констатира нарушения на нормативните актове;

(2) При неодобрение от обществения съвет на актовете по ал. 1, т. 1 и 6 те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от педагогическия съвет. При повторното им разглеждане педагогическият съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

ИНОВАТИВЕН ПЕДАГОГИЧЕСКИ МОДЕЛ

„ДЕТЕТО – ИЗСЛЕДОВАТЕЛ, ТВОРЕЦ И ОТГОВОРЕН ГРАЖДАНИН“

МОТО

„Учим чрез преживяване, изследване и творчество – днес създаваме успешните личности на бъдещето“

ВИЗИЯ

Детската градина е модерна образователна среда, която осигурява качествено предучилищно образование чрез иновативни педагогически практики, активно участие на детето в образователния процес, партньорство със семейството и използване на съвременни технологии. В центъра на педагогическото взаимодействие стои детето като активен изследовател, творец и участник в собственото си развитие.

МИСИЯ

Да създаваме условия за цялостно развитие на всяко дете чрез:

- обучение чрез игра и преживяване;
- развитие на ключови компетентности;
- стимулиране на критическо мислене;
- насърчаване на социално-емоционалното учене;
- изграждане на екологична и дигитална култура;
- формиране на умения за учене през целия живот.

ОСНОВНА ЦЕЛ

Осигуряване на качествено, достъпно и иновативно предучилищно образование чрез прилагане на съвременни педагогически подходи, ориентирани към индивидуалните потребности и потенциала на всяко дете.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

- Повишаване качеството на образователния процес.
- Развитие на ключовите компетентности на децата.
- Формиране на умения за работа в екип.
- Развитие на емоционална интелигентност.
- Подкрепа на творческите способности.
- Изграждане на позитивна образователна среда.
- Активно партньорство със семейството.
- Прилагане на иновативни педагогически технологии.
- Използване на дигитални образователни ресурси.
- Насърчаване на приобщаващото образование.

ВОДЕЩИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПОДХОДИ

- обучение чрез игра;
- обучение чрез преживяване;
- проектно-базирано обучение;
- изследователско обучение (Inquiry Based Learning);
- STEAM образование;
- дизайн мислене (Design Thinking);
- учене чрез решаване на проблеми;
- социално-емоционално учене;
- кооперативно учене;
- педагогика на избора.

КОНЦЕПЦИЯ НА МОДЕЛА

Иновативният модел е разработен върху разбирането, че детето не е пасивен получател на знания, а активен участник в собственото си развитие. То изгражда знания, умения, отношения и ценности чрез игра, изследване, експериментиране, творчество, общуване и личен опит.

Моделът поставя детето в центъра на педагогическото взаимодействие и създава условия то постепенно да се превърне в мислеща, инициативна, социално отговорна и уверена личност, която проявява любознателност, умее да прави избор, да работи в екип, да пази природата и да участва активно в живота на общността.

Образователният процес се организира като система от разнообразни педагогически ситуации, игрови и изследователски дейности, които насърчават развитието на ключовите компетентности още в предучилищна възраст.

ФИЛОСОФИЯ НА МОДЕЛА

Основната философия се основава на убеждението, че всяко дете притежава потенциал за развитие, който се разгръща в подкрепяща, безопасна и стимулираща образователна среда.

Детската градина приема детето като:

- личност със собствен темп на развитие;
- активен изследовател на света;
- творец на идеи;
- участник в социалната общност;
- бъдещ гражданин с изграждащи се ценности и отговорно отношение към хората и природата.

Педагогическото взаимодействие се основава на уважение към детската индивидуалност, партньорство със семейството и създаване на възможности за учене чрез преживяване.

ОСНОВНА ИДЕЯ

Иновативният модел разглежда развитието на детето като процес, който преминава през три взаимосвързани роли:

Първа роля

Детето – изследовател

То:

- задава въпроси;
- наблюдава;
- сравнява;
- експериментира;
- открива закономерности;
- търси решения;
- проверява предположения;
- прави изводи.

Основен педагогически подход:

Обучение чрез изследване (Inquiry Based Learning).

Втора роля

Детето – творец

То:

- създава;
- проектира;
- измисля;
- моделира;
- рисува;
- конструира;
- композира;
- драматизира;
- разказва;
- изразява идеи по собствен начин.

Основен педагогически подход:

Творческо и проектно-базирано обучение.

Трета роля

Детето – отговорен гражданин

То постепенно изгражда:

- уважение;
- толерантност;
- емпатия;
- сътрудничество;

- екологична култура;
- здравословни навици;
- дигитална култура;
- чувство за принадлежност към общността.

Основен педагогически подход:

Обучение чрез участие в реални социални ситуации.

ПЕДАГОГИЧЕСКА РАМКА

Моделът се реализира чрез шест взаимосвързани направления.

I. Изследвам света

Развитие на:

- наблюдателност;
- логическо мислене;
- експериментални умения;
- математическо мислене;
- научна грамотност;
- STEM компетентности.

Примерни дейности:

- лаборатории;
- опити;
- наблюдения;
- измервания;
- изследователски проекти.

II. Творя

Развитие на:

- въображение;
- креативност;
- художествено мислене;
- инженерно мислене;
- дизайнерско мислене.

Дейности:

- ателиета;
- конструиране;
- театър;
- музика;
- приложни изкуства;
- LEGO проекти.

III. Общувам

Развитие на:

- реч;
- комуникация;
- емоционална интелигентност;
- умения за сътрудничество;
- решаване на конфликти;
- уважително общуване.

IV. Живея здравословно

Развитие на:

- двигателна култура;
- безопасно поведение;
- здравословно хранене;
- психично благополучие;
- навици за лична хигиена.

V. Пазя природата

Формиране на:

- екологично мислене;
- устойчиво поведение;
- разделно събиране;
- грижа за растенията;
- грижа за животните;
- пестене на ресурси.

VI. Аз съм гражданин

Изграждане на:

- уважение към различията;
- чувство за принадлежност;
- граждански добродетели;
- културна идентичност;
- патриотично възпитание;
- доброволчество.

ПЕТ ОСНОВНИ СТЪЛБА НА МОДЕЛА

Стълб I

Учене чрез игра - Играта е водещ механизъм за развитие, чрез който детето усвоява знания, изгражда социални умения и развива самостоятелност.

Стълб II

Учене чрез изследване - Децата се насърчават да наблюдават, задават въпроси, експериментират и правят изводи, като така развиват научно мислене и устойчив интерес към ученето.

Стълб III

Учене чрез творчество - Творческите дейности подпомагат въображението, инициативността, естетическата чувствителност и способността за намиране на оригинални решения.

Стълб IV

Учене чрез сътрудничество - Работата по двойки, в малки групи и екипи изгражда умения за комуникация, взаимопомощ, уважение и споделена отговорност.

Стълб V

Учене чрез участие - Децата се включват в реални инициативи, свързани с живота на детската градина и общността, като по този начин развиват гражданско съзнание и активна позиция.

ОТЛИЧИТЕЛНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА МОДЕЛА

Моделът интегрира:

- компетентностен подход;
- обучение чрез игра и преживяване;
- проектно-базирано обучение;
- STEAM образование;
- социално-емоционално учене;
- образование за устойчиво развитие;
- дигитални технологии и изкуствен интелект като средство за обогатяване на образователния процес;
- приобщаващо образование;
- активно партньорство със семейството;
- управление на качеството чрез анализ на данни и непрекъснато подобряване.

ГОДИШЕН КАЛЕНДАР НА ИНОВАЦИИТЕ

Месец	Основна тема	Иновативна дейност
Септември	Аз съм изследовател	STEAM лаборатория "Откриватели"
Октомври	Есенна наука	Експерименти с листа, семена, вода и почва
Ноември	Малки инженери	Конструиране на мостове, кули и устойчиви конструкции
Декември	Светлина и топлина	Научни експерименти и коледна STEAM работилница
Януари	Космически приключения	Планетариум, роботи и космически мисии
Февруари	Здравословен живот	Изследване на човешкото тяло и храната
Март	Водата е живот	Пречистване на вода, кръговрат, опити
Април	Земята е наш дом	Екопроекти, рециклиране, засаждане
Май	Изобретатели	Детско изложение на проекти
Юни	Фестивал на науката	Представяне пред родители и общественост

МЕСЕЧНИ ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ ПРОЕКТИ

СЕПТЕМВРИ

„Аз откривам света“

Интегрирани направления:

- Български език
- Околен свят
- Математика
- Изобразително изкуство

Краен продукт:
Лична карта на малкия изследовател.

ОКТОМВРИ

„Есенна лаборатория“

Децата:

- измерват
- сравняват
- наблюдават
- събират данни
- правят изводи

Краен продукт: Мини музей на есента

НОЕМВРИ

„Малки архитекти“

Изграждане на:

- къщи
- мостове
- градове

Използвани материали:

- LEGO
- дървени кубчета
- рециклирани материали

ДЕКЕМВРИ

„Науката на Коледа“

Изследвания:

- лед
- сняг
- светлина
- магнити

ЯНУАРИ

„Пътешествие в Космоса“

Изработка на:

- ракети
- космически станции
- планети

ФЕВРУАРИ

„Моето тяло“

Изследвания:

- сърце
- дишане
- движение
- здравословно хранене

МАРТ

„Водата около нас“ - Практически експерименти.

АПРИЛ

„Зелената планета“

Проект: "Нашата градина"

МАЙ

„Малки учени“ - Самостоятелни детски проекти

STEAM ПРОЕКТИ

ПРОЕКТ 1

„Как расте растението?“

Компетентности:

- наблюдение
- прогнозиране
- измерване
- описание

Продължителност: 4 седмици

ПРОЕКТ 2

„Построй най-здравия мост“

Развива:

- инженерно мислене
- екипна работа
- творчество

ПРОЕКТ 3

„Метеорологична станция“

Децата:

- измерват температура
- валежи
- вятър

ПРОЕКТ 4

„Вулкан“ Изследване на химични реакции чрез безопасни експерименти.

ПРОЕКТ 5

„Роботи“

Използване на програмируеми роботи за предучилищна възраст.

ИНДИКАТОРИ ЗА КАЧЕСТВО

Образователен процес

✓ използване на STEAM
✓ проектно обучение
✓ активно участие на детето
✓ диференциран подход
✓ използване на ИКТ

Педагогическо взаимодействие

- позитивен климат
- участие на всички деца
- самостоятелност
- творчество
- сътрудничество

Развитие на детето

Проследяват се:

- познавателни компетентности
- комуникативни умения
- социални умения
- емоционална интелигентност
- дигитална грамотност
- двигателно развитие

Родителско участие

- участие в проекти
- работилници
- анкети
- инициативи